

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-53-39>

УДК 336.7

РОЛЬ ІНСТИТУТУ ІНВЕСТИЦІЙНОГО БАНКІНГУ В ПОВОЄННОМУ ВІДНОВЛЕННІ ЕКОНОМІКИ

INVESTMENT BANKING INSTITUTE'S ROLE IN POST-WAR ECONOMIC RECOVERY

Алексін Гліб Олегович

кандидат економічних наук,

Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-2586-5986>**Aleksin Glib**

Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman

Інститут інвестиційного банкінгу є ключовим компонентом фінансової системи, що сприяє економічному розвитку. Роль даного інституту посилюється в контексті задачі сприяння повоєнного відновлення економіки держави. Метою статті є формулювання основних напрямків впливу інвестиційного банкінгу на відновлення економіки України на пост-воєнному етапі. В статті розглянуто роль інституту інвестиційного банкінгу в підтримці економічного розвитку з особливим фокусом на проблематику зростання в країнах, що розвиваються. На прикладі Європейського інвестиційного банку подано напрямки впливу інвестиційного банкінгу на широкий комплекс соціально-економічних задач розвитку. Акцентовано провідну роль даного інституту в підтримці збалансованого соціально-економічного розвитку. Перспективами подальших досліджень є вивчення сучасних кейсів залучення інвестиційних банків у задачі пост-воєнного відновлення.

Ключові слова: інвестиційний банкінг, повоєнне відновлення, правова держава, якість управління, структурні реформи.

Investment banking institute are crucial players in the financial system, playing a pivotal role in fostering economic development. This institute's role becomes even more pronounced when faced with the challenge of facilitating the post-war recovery of a country's economy. Aim of this paper is to articulate the primary ways in which investment banking influences the revitalization of Ukraine's economy following the aftermath of war. Paper employs strategic analysis techniques to uncover the role of investment banking in driving economic growth and to delineate the critical areas where investment banking can lend support to post-war reconstruction efforts in Ukraine. This study explores the contributions of investment banking institutions to economic development, paying particular attention to the challenges of promoting growth in developing nations. Paper presents various ways in which the European Investment Bank has made an impact on a broad spectrum of socio-economic development initiatives. This research underscores the preeminent role played by these institutions in bolstering balanced socio-economic development. Paper stresses that investment banks may implement Impact Finance instrument to cover sectors affected by Russian aggression, such as renewable energy, public housing, and social infrastructure. These financial institutions may introduce new financial instruments to reform the financial system and solve problems like short-termism and financialization. Paper stresses that the key issue is selecting investment banks for partnership in post-war reconstruction based on price criteria, financing terms, and country of origin. This research puts forward an idea that developed countries' funding ensures transparency and creates an environment for business initiatives, while countries with questionable Rule of Law may have questionable results in these terms. The findings of this paper hold significance for a diverse audience, including researchers and analysts focusing on post-war reconstruction, investment banks, international financial institutions, business associations, governmental bodies, and authorities. Future research in this domain could explore contemporary instances of investment banks participating in post-war reconstruction endeavors.

Keywords: investment banking, post-war recovery, rule of law, governance quality, structural reforms.

Постановка проблеми. Інститут інвестиційного банкінгу є одним з ключових елементів у світовій фінансовій системі. На

сучасному етапі роль інституту інвестиційного банкінгу в економічному розвитку країн, що розвиваються, стає все більш важливою.

Дана роль інвестиційного банкінгу особливо актуалізується в Україні, перед якою постала задача повоєнного відновлення. Відповідно набуває важливості розгляд переваг інвестиційного банкінгу, а також викликів, з якими стикаються ці інститути в турбулентному соціально-економічному середовищі. До того ж, в даному ключі актуалізується питання драйверів впливу інвестиційного банкінгу на економічний розвиток. Окремим питанням, яке потребує дослідження в даному контексті, є можливості інституту інвестиційного банкінгу прискорити економічний розвиток і повоєнну відбудову. Таким чином, питання ролі даного інституту в сприянні економічному зростанню та повоєнній відбудові набуває особливої актуальності та потребує поглибленого вивчення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Проблематика ролі інвестиційного банкінгу в стимулюванні економічного розвитку вивчається рядом українських і зарубіжних профільних досліджень. Основний акцент даного масиву досліджень направлений на вивчення взаємодії між інвестиційними банками, фінансовим розвитком та економічним зростанням. Anand B., Galetovic P. [1, с. 10–11] аналізують зв'язок між інвестиційною банківською діяльністю та розвитком національної економіки. Робота зауважує, що інвестиційно-банківські послуги важливі для промислового розвитку країни, і в міру економічного зростання попит на інвестиційно-банківські послуги також зростає. Prabhu J. [2, с. 109–110] досліджує роль інвестиційного банкінгу в регіональному розвитку європейських економік. Дослідження вивчає взаємозв'язок між інвестиційно-банківською діяльністю, регіональним розвитком та економічним зростанням у Європі. Cavenaile L., Sougné D. [3, с. 1720–1721] вивчають роль банків та інституційних інвесторів у фінансовому розвитку та економічному зростанні. Дослідники виявили, що банки та інституційні інвестори відіграють різні ролі в процесі фінансового розвитку та економічного зростання. Робота підкреслює необхідність розгляду конкретних ролей банків та інституційних інвесторів у контексті фінансового розвитку та економічного зростання. Дослідження Abdullah M. [4, с. 522–523] розглядає роль політичної стабільності та інвестиційних банків в діяльності компаній у Бангладеш. Робота виявила, що політична стабільність позитивно впливає на діяльність компаній у країні. Bloch H., Tang S. [5, с. 244–245] досліджують роль фінансового розвитку в еконо-

мічному зростанні. Робота виявила, що добре розвинена фінансова система може мати позитивний вплив на економічне зростання шляхом покращення розподілу ресурсів, залучення заощаджень і сприяння накопиченню капіталу. Дослідження містить комплексний аналіз ролі фінансового розвитку в економічному зростанні. Petkovski M., Kjosovski J. [6, с. 57–58] вивчають зв'язок між розвитком банківського сектору та економічним зростанням у вибраних країнах Центральної та Південно-Східної Європи. Робота виявила позитивний зв'язок між розвитком банківського сектору та економічним зростанням у регіоні. Дослідження підкреслює важливість добре функціонуючого банківського сектору для сприяння економічному зростанню, особливо в країнах, що переходять до ринкової економіки. Balluck K. [7, с. 3–4] досліджує зв'язки між інвестиційно-банківською діяльністю та реальним сектором економіки, а також фінансовим сектором національної економіки. Робота вивчає, як інвестиційно-банківська діяльність пов'язана з реальним сектором економіки. Робота виділяє потенційні ризики, які інвестиційно-банківська діяльність становить для фінансового сектору, що є ключовим в контексті розуміння наслідків розвитку фінансового сектору для економічного зростання. Sabri N. [8, с. 180] досліджує роль, яку банківський сектор відіграє в економічному розвитку арабських країн. Робота аналізує зв'язок між банківською діяльністю та економічним зростанням в країнах регіону Близького Сходу, наголошуючи на важливості ефективних банківських операцій для загального економічного розвитку. Carter A. [9, с. 67–68] досліджує роль інвестиційних банків у сприянні економічному розвитку на локальному рівні. Дослідження підкреслює важливість локальних інвестиційних ринків для стимулювання економічного зростання та розвитку, особливо в регіонах з низьким рівнем доходу. Робота зауважує, що локальні інвестиційні банки можуть бути ефективними інструментами для залучення капіталу та сприяння інвестиціям у проекти розвитку громад. Оболенський О. [10, с. 206–207] аналізує можливості адаптації в Україні досвіду інвестиційних банків розвинутих країн. Окрема увага звертається на особливості попиту на інвестиційно-банківські послуги в Україні та особливості правового режиму. Глібко С. [11, с. 66–67] вивчає правовий аспект інвестиційно-банківської діяльності. Робота акцентує на потребі пошуку відповідних рішень в нормативно-правовому

полі для якомога ефективнішого використання потенціалу інвестиційно-банківських послуг для стимулювання економічного зростання.

Однак, проблематики ролі інвестиційних банків в підтримці задачі повоєнного відновлення недостатньо розглянута в масиві профільних досліджень.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Дана робота узагальнює напрацювання дослідників щодо ролі інституту інвестиційного банкінгу в підтримці економічного розвитку. Виклики повоєнної відбудови виявили прогалини в інвестиційно-економічному та фінансово-економічному механізмах в частині залучення капіталу, розподілу обмежених ресурсів, реалізації масштабних проектів, тощо. Дані виклики актуалізують проблематику забезпечення ефективної взаємодії між економічними агентами на мікро- та макро-рівні в частині поліпшення процесів залучення та розподілу капіталу. Відповідно дана концептуальна рамка зумовлює необхідність розгляду питання фінансування повоєнної відбудови за системних підходом.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є виділення шляхів впливу інвестиційного банкінгу на розбудову економіки України на пост-воєнному етапі розвитку.

Виклад основного матеріалу дослідження. Проблема повоєнної відбудови в Україні є комплексною та потребує адекватної інституційної рамки для забезпечення довгострокових результатів [12]. Одним з ключових інститутів в даній концептуальній рамці є інвестиційний банкінг. Даний інститут відіграє важливу роль у фінансуванні інфраструктурних проектів і розбудові компаній реального сектору за рахунок позик, гарантій, а також інструментарію державно-приватного партнерства. При цьому, інвестиційний банкінг відіграє важливу роль в рамках національної та глобальної економіки – зокрема, в підтримці процесів на ринку цінних паперів, уможливленні вищої ефективності інвестиційної діяльності, унормуванню відносин між економічними агентами в рамках інвестиційно-економічних і фінансово-економічних механізмів. Прикладом такого інституту є Європейський інвестиційний банк (ЄІБ), який є одним з найбільших кредиторів інвестиційних проектів у світі [13]. До того ж, ЄІБ виконує важливу опосередковану роль в підтримці економічного розвитку в фінансуванні системи студентських позик, платформ дослідницьких проектів, підтримці програм навчання. ЄІБ також

бере участь в ініціативах щодо захисту навколишнього середовища, надаючи підтримку проектам з відновлюваної енергії, адаптації до змін клімату, урбаністичним проектам.

Інститут інвестиційного банкінгу може надати суттєві переваги в рамках стимулювання економічного зростання для країн, що розвиваються. Зауважимо, що крім безпосередньо джерел доступного фінансування в рамках державно-приватного партнерства та «зелених» інструментів фінансування, даний інститут надає технічну підтримку та унормовуючи рамку за рахунок залучення до кращих практик управління. Відповідно співпраця з інвестиційними банками має позитивний вплив на локальну економіку. Крім того, економічні агенти часто набувають позитивних екстерналій в рамках співпраці з інвестиційними банками, оскільки дана рамка надає знання та управлінський інструментарій, необхідні для успішного завершення інвестиційних проектів.

Інститут інвестиційного банкінгу також дозволяє подолати обмеження в розрізі довгострокового фінансування для комплексних проектів, для яких проблематично залучити ресурс, що адекватний за своїм обсягом і ціною. Відповідно інвестиційні банки розробляють релевантні інструменти для вирішення питання короткостроковості наявних джерел фінансування. Зауважимо, що в першу чергу такі інструменти надають державні інвестиційні банки та агенції розвитку. Ключовими прикладами в даному полі є бразильський BNDES (Banco nacional do desenvolvimento) і німецький KfW (Kreditanstalt für Wiederaufbau), обидва з яких є орієнтованими на підтримку комплексних інвестиційних проектів, що покликані стимулювати економічний розвиток [14]. В останні роки ці інвестиційні банки обійняли провідну роль в підтримці інновацій і соціально-орієнтованих проектів у країнах, що розвиваються за рахунок надання фінансування для проектів, які призначені для отримання довгострокових економічних результатів. Таким чином, приклади цих державних фінансових установ в полі інвестиційного банкінгу не тільки відіграють ключову роль в економічному розвитку країн, що розвиваються, але також демонструють, що даний інститут може бути використаний для створення стійких і справедливих соціально-економічних систем [14].

Зауважимо, що виділена вище проблематика в розрізі комплексної підтримки економічного розвитку є характерною і для України

в умовах повоєнної відбудови. Наголосимо, що незважаючи на важкі руйнування інфраструктури, знищення системи національної економіки та відповідні очікування на фінансування для відновлення зруйнованої системи або від міжнародних донорів, або з заморожених російських активів – все ще нагальним залишається питання сталості економічного розвитку України на пост-воєнному етапі в силу невирішеності системних проблем слабкості системи правовладдя та неадекватності системи державного управління. Відповідно без вирішення раніше накопичених проблем низької якості судочинства, слабого захисту прав інвесторів, непередбачуваності державної політики, тощо не слід очікувати високих результатів повоєнної відбудови на довгостроковому горизонті. У вирішенні даної проблеми ключову роль займатимуть саме інститути, які формуватимуть відповідну рамку взаємодії економічних агентів.

В даному полі можемо застосувати кращі практики розвитку інноваційних банків, що орієнтовані на т.зв. місійно-орієнтовані інновації. Зокрема, це такі характеристики як:

- антициклічність;
- орієнтованість на довгострокове створення вартості для стейкхолдерів;
- структурованість діяльності;
- стратегічність.

Ці характеристики інституту інвестиційного банкінгу зумовляють здатність забезпечувати стабільність під час економічних спадів, підтримувати проекти розвитку та заохочувати довгострокове зростання та розвиток, що є важливим в контексті довгострокової комплексної задачі повоєнної відбудови в Україні. До того ж, в даній концептуальній рамці буде уможливлено досягнення реалізації такої новітньої економічної категорії як «соціальні фінанси» (Impact Finance). Дія соціальних фінансів в першу чергу охоплює сектори що безпосередньо постраждали внаслідок російської збройної агресії, – це відновлювальна енергетика, державне житло, соціальна інфраструктура, що є непривабливими для традиційних джерел приватного капіталу в силу високого ризику та довгих термінів окупності. Крім того, інститут інвестиційного банкінгу може запровадити нові фінансові інструменти, що сприятимуть реформуванню фінансової системи, вирішуючи такі проблеми, як шорттермізм і фінансіалізація [14]. Відповідно інститут інвестиційного банкінгу має потенціал для повноцінної відповіді на

мікро- та макро-рівні на комплексну задачу повоєнної відбудови. Допомога в відновленні охопить як відбудову фізичної інфраструктури, так і відновлення системи економічних зв'язків в поєднанні з підтримкою ключових структурних реформ у сфері судочинства та державного управління, що уможливить довгострокове зростання економіки України. Відповідно в даному контексті ключовим є питання вибору інвестиційних банків для партнерства в поствоєнній відбудові України не тільки за переліком критеріїв ціни та строків фінансування, але і країни походження інвестицій. В рамках даного підходу фінансування від інституту з розвинених країн передбачатиме, по-перше, контроль за прозорим використанням наданого фінансування та, по-друге, уможливить створення адекватного середовища навколо даних проектів, що опосередковано сприятиме розвитку бізнесових ініціатив на тлі ефективних реформ. Натомість фінансування, надане від країн з сумнівним станом правовладдя (Китай, країни арабського світу, тощо) від їх державних або квазі-державних фінансових установ може мати сумнівні наслідки в площині якості отриманих результатів у пост-воєнному відновленні України.

Висновки. В підсумку, інститут інвестиційного банкінгу є ключовим елементом глобальної фінансової системи, особливо дієвим для післявоєнного економічного відновлення. Інститут відіграє значну роль у фінансуванні інфраструктурних проектів та розбудові компаній реального сектору через кредити, гарантії та інструменти державно-приватного партнерства. Інститут також підтримує процеси на ринку цінних паперів, що сприяють підвищенню ефективності інвестиційної діяльності та нормалізації відносин між економічними агентами в рамках інвестиційно-економічних та фінансово-економічних механізмів. ЄІБ наряду з іншими інституціями є одним із найбільших кредиторів інвестиційних проектів у світі та опосередковано підтримує економічний розвиток, фінансуючи системи студентських позик, платформи дослідницьких проектів і програми навчання. ЄІБ також бере участь в ініціативах із захисту навколишнього середовища, надаючи підтримку проектам з відновлюваної енергетики, адаптації до зміни клімату, урбанізації. Інвестиційні банківські установи можуть забезпечити значні переваги в стимулюванні економічного зростання для країн, що розвиваються, надаючи технічну підтримку та поліпшуючи структуру управ-

ління. Інститут дозволяє подолати обмеження щодо довгострокового фінансування комплексних проектів, оскільки залучити адекватний за обсягом та ціною ресурс проблематично. Інвестиційний банкінг надає інструментарій для вирішення питання короткостроковості доступних джерел фінансування, насамперед наданих державними інвестиційними банками та агенціями розвитку. Допомога в відновленні як фізичної інфраструктури, так і системи економічних зв'язків в поєднанні з

підтримкою ключових структурних реформ у сфері судочинства, адекватності функціонування ключових державних інституцій, прогнозованості державної політики, що забезпечить довгострокове зростання для економіки України.

Подальші дослідження передбачаються в напрямку аналізу кейсів залучення інвестиційних банків у задачі пост-воєнного відновлення на основі даних сучасних збройних конфліктів в різних регіонах світу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Anand B. N., Galetovic P. A. Investment Banking and Security Market Development: Does finance follow industry? *IMF Working Paper*. 2001. № 01(90). P. 1–25. DOI: <https://doi.org/10.5089/9781451851397.001>
2. Prabhu J. J. A study and analysis of investment banking and regional development among European economy. *Financial Markets, Institutions and Risks*. 2021. № 5(2). P. 107–113. DOI: [https://doi.org/10.21272/fmir.5\(2\).107-113.2021](https://doi.org/10.21272/fmir.5(2).107-113.2021)
3. Cavenaile L., Sougné D. Financial development and economic growth: an empirical investigation of the role of banks and institutional investors. *Applied Financial Economics*. 2012. № 22(20). P. 1719–1725. DOI: <https://doi.org/10.1080/09603107.2012.676731>
4. Abdullah M., Chowdhury M., Karmaker U., Fuszder M. H. R., Shahriar M. A. Role of the dynamics of political stability in firm performance: Evidence from Bangladesh. *Quantitative Finance and Economics*. 2022. № 6(4). P. 518–536. DOI: <https://doi.org/10.3934/qfe.2022022>
5. Bloch H., Tang S. H. K. The role of financial development in economic growth. *Progress in Development Studies*. 2003. № 3(3). P. 243–251. DOI: <https://doi.org/10.1191/1464993403ps063pr>
6. Petkovski M., Kjosevski J. Does banking sector development promote economic growth? An empirical analysis for selected countries in Central and South Eastern Europe. *Ekonomika Istrazivanja – Economic Research*. 2014. № 27(1). P. 55–66. DOI: <https://doi.org/10.1080/1331677x.2014.947107>
7. Balluck K. Investment Banking: Linkages to the Real Economy and the Financial System. *Bank of England Quarterly Bulletin*. 2015. № 1. P. 1–19. URL: <https://ssrn.com/abstract=2577720>
8. Sabri N. R. The role of banking sector in the Arab economic development. *International Journal of Business and Emerging Markets*. 2010. № 2(2). P. 180–192. DOI: <https://doi.org/10.1504/ijbem.2010.031690>
9. Carter A. Building an investment market for economic development. *Local Economy*. 2006. № 21(1). P. 65–72. DOI: <https://doi.org/10.1080/02690940500478084>
10. Оболенський О. Досвід банків розвинутих країн в галузі інвестиційної діяльності і можливості його реалізації в українській економіці. *Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України*. 2004. № 9. С. 204–212. URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/54329/5/Obolenskyi_state_administration.pdf;jsessionid=C51FAAABF7C6C8D5481B0F0CDD9273A5
11. Глібко С. Інвестиційна діяльність банків: правовий аспект. *Право та інновації*. 2014. № 4(8). С. 64–71. URL: <https://ndipzir.org.ua/wp-content/uploads/2015/03/Glibko8.pdf>
12. Алексін Г. Стейкхолдерський підхід до повоєнного відновлення економіки України. *Глобалізаційні виклики: урядування майбутнього*. Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, Київ, 26-27 квітня 2023 р. С. 157–158. URL: <https://ipacs.knu.ua/pages/osn/2/news/2039/files/e8f052a9-3ca2-4574-ad95-ec8638583c7f.pdf>
13. Матеріали Європейського інвестиційного банку. URL: <https://www.eib.org/en/investor-relations/index>
14. Penna C., Mazzucato M. The Rise of Mission-Oriented State Investment Banks: The Cases of Germany's KfW and Brazil's BNDES. *SPRU Working Paper Series*. 2015. № 2015-26. P. 1–33. URL: www.sussex.ac.uk/spru/swps2015-26

REFERENCES:

1. Anand, B. N., & Galetovic, P. A. (2001). Investment Banking and Security Market Development: Does finance follow industry? *IMF Working Paper*, 01(90), 1–25. DOI: <https://doi.org/10.5089/9781451851397.001>

2. Prabhu, J. J. (2021). A study and analysis of investment banking and regional development among European economy. *Financial Markets, Institutions and Risks*, 5(2), 107–113. DOI: [https://doi.org/10.21272/fmir.5\(2\).107-113.2021](https://doi.org/10.21272/fmir.5(2).107-113.2021)
3. Cavenaile, L., & Sougné, D. (2012). Financial development and economic growth: an empirical investigation of the role of banks and institutional investors. *Applied Financial Economics*, 22(20), 1719–1725. DOI: <https://doi.org/10.1080/09603107.2012.676731>
4. Abdullah, M., Chowdhury, M. a. F., Karmaker, U., Fuszder, M. H. R., & Shahriar, M. A. (2022). Role of the dynamics of political stability in firm performance: Evidence from Bangladesh. *Quantitative Finance and Economics*, 6(4), 518–536. DOI: <https://doi.org/10.3934/qfe.2022022>
5. Bloch, H., & Tang, S. H. K. (2003). The role of financial development in economic growth. *Progress in Development Studies*, 3(3), 243–251. DOI: <https://doi.org/10.1191/1464993403ps063pr>
6. Petkovski, M., & Kjosevski, J. (2014). Does banking sector development promote economic growth? An empirical analysis for selected countries in Central and South Eastern Europe. *Ekonomska Istrazivanja – Economic Research*, 27(1), 55–66. DOI: <https://doi.org/10.1080/1331677x.2014.947107>
7. Balluck, K. (2015). Investment Banking: Linkages to the Real Economy and the Financial System. *Bank of England Quarterly Bulletin*, 1, 1–19. Available at: <https://ssrn.com/abstract=2577720>
8. Sabri, N. R. (2010). The role of banking sector in the Arab economic development. *International Journal of Business and Emerging Markets*, 2(2), 180–192. DOI: <https://doi.org/10.1504/ijbem.2010.031690>
9. Carter, A. (2006). Building an investment market for economic development. *Local Economy*, 21(1), 65–72. DOI: <https://doi.org/10.1080/02690940500478084>
10. Obolenskyi, O. (2004). Dosvid bankiv rozvynutykh krain v haluzi investytsiinoi diialnosti i mozhlyvosti yoho realizatsii v ukrainskii ekonomitsi. *Problemy i perspektyvy rozvytku bankivskoi systemy Ukrainy*, 9, 204–212. Available at: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/54329/5/Obolenskyi_state_administration.pdf;j-sessionid=C51FAAABF7C6C8D5481B0F0CDD9273A5
11. Hlibko, S. (2014). Investytsiina diialnist bankiv: pravovyi aspekt. *Pravo ta innovatsii*, 4(8), 64–71. Available at: <https://ndipzir.org.ua/wp-content/uploads/2015/03/Glibko8.pdf>
12. Aleksin, G. (2023). Steikkholderskyi pidkhid do povoiennoho vidnovlennia ekonomiky Ukrainy. *Hlobalizatsiini vyklyky: uriaduvannia maibutnoho*. Materialy Mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi konferentsii, Kyiv, 26-27 kvitnia 2023 r. 157–158. Available at: <https://ipacs.knu.ua/pages/osn/2/news/2039/files/e8f052a9-3ca2-4574-ad95-ec8638583c7f.pdf>
13. European Investment Bank materials. Available at: <https://www.eib.org/en/investor-relations/index>
14. Penna, C., Mazzucato, M. (2015). The Rise of Mission-Oriented State Investment Banks: The Cases of Germany's KfW and Brazil's BNDES. *SPRU Working Paper Series*, 2015-26, 1–33. Available at: www.sussex.ac.uk/spru/swps2015-26